

גליון 503
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כי לא יראני האדם וחי.

מעשה באדם אחד שבא לפני רבן גמליאל ושאל אותו, באיזו מקום הקב"ה נתון? אמר לו רבן גמליאל איני יודע. אמר לו הלה, זו היא חכמתכם שאתם מתפללים לפניו בכל יום, ואין אתם יודעים איפה מקומו? אמר לו רבן גמליאל, הרי שאלת ממני דבר שהוא רחוק ממני שלושת אלפים וחמש מאות שנה, ואני אשאל אותך דבר שהוא נתון אצלך ביום ובלילה, ואמור אתה לי איפה מקומו? אמר לו הלה אמור, אמר לו רבן גמליאל הנפש נתונך אצלך איפה היא נתונה? אמר לו הלה, איני יודע. אמר לו רבן גמליאל, תפח רוחו של אותו האיש, ומה דבר שהוא נתון אצלך ביום ובלילה, אין אתה יודע איפה הוא נתון, ואתה שואל אותי על דבר שהוא רחוק ממני שלושת אלפים וחמש מאות שנה. אמר לו הלה, יפה אנחנו עושים שאנחנו משתחוים לפסל מעשה ידינו שאנחנו רואים אותו בכל שעה. אמר לו רבן גמליאל מעשה ידיכם אתם רואים, ואילו הם אינם רואים אתכם, אבל הקב"ה רואה את מעשה ידיו, ומעשה ידיו אינם רואים אותו, שנאמר כי לא יראני האדם וחי.

(לפי ילקוט שוחר טוב)

פרשת השבוע

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו (יא - ז')

מסופר על הגה"ק המגיד מדובנא זיע"א, שפעם נודמן לקהילה רפורמית באחת מערי גרמניה, וביקש כדרכו בקודש לשאת דרשה בפני יהודי המקום, אמרו לו ראשי הקהילה שמענו עליך שכוחר רב כממשיל משלים, ומוכנים אנו לשמוע כמה ממשליך, אולם עליך לדעת שאנשי הקהילה כאן סולדים מן הדרשות המסורתיות המתובלות בפסוקים מפסוקים שונים, אנו מתנים אפוא אתך תנאי ברור ומפורש, שתשמיע לנו משלים רצופים בלי שום פסוק, השיב המגיד לראשי הקהילה: אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלמד דרדקי שיצא עם תלמידיו לטייל ביער, כשהגיעו לקצה העיר אמר המלמד לילדים אם יתנפלו עליכם כלבים בדרך אל תיבהלו מפניהם אלא אמרו מיד את הפסוק "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ושוב לא תהיה

לכלבים כל שליטה עליכם, אך סיים המלמד את דבריו, ועדר של כלבים זינק לעומתם מתוך החורשה הסמוכה, מיד נשא המלמד את רגליו ונמלט מן המקום, ובעקבותיו נסו על נפשם הילדים הרכיבים. כשהגיעו כולם למקום מבטחים, שאלו כמה ילדים את רבם, מדוע ברח הרבי ולא אמר את הפסוק כפי שהציע לנו לעשות? השיב להם המלמד אתם צודקים ילדים, אך מה אפשר לעשות בשעה שהכלבים אינם מניחים לומר פסוק.

ויצעקו בני ישראל אל ה' (י"ד - י') מסופר על הרה"ק רבי פינחס מקוריץ זיע"א, שהתפלל תפילת ערבית כשליח ציבור, כאשר הגיע לברכת שומר עמו ישראל לעד, הוא הרים את קולו וצעק בקול רם. באותה שעה עברה ליד בית הכנסת אשת הפריץ הגוי, היא שמעה את הצעקה ואמרה, כמה צעקה זו אמיתית, היא יוצאת מן הלב. כשסיפרו את הדברים לרבי, הגיב גם גוי יכול להבחין בדבר אמיתי.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:31 ת"א: 5:33 ר"ת: 6:05

פרשת בא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:15 ת"א: 4:29

מצעשה שהיה

צעק השודד, תאמר מיד איפה החבאת את כספך? בטרם אקח את נפשך. באותו רגע נזכר החסיד בכוס השמירה שקיבל מרבו, ואמר לשודד, יש עמי קצת יי"ש, לפחות תן לי רשות לשנות המשקה בכוס שנמצא עמי, ואז אגיד לך היכן הכסף. הסכים לו לו השודד, מיד ניגש החסיד אל ירכתי העגלה לקח את צרור כספו והגישו לשודד דרכים, ולקח את הקנקן עם היי"ש, מוג ממנה לכוס העץ, אמר וידוי, בירך שהכל, ושתה ממנה מעט מן המעט של היי"ש, ומיד החל לקרוא קריאת שמע.

הביט בו השודד הרשע, ניגש ואמר לו, כנראה שיש עמך יי"ש משופרא דשופרא, לא יאה יי"ש זה ליהודי. תן את זה לי ומידי דברו חטף את הכוס מיד היהודי, פסח את פיו ושפך את כולו לתוך גרונו, החסיד ממשיך בקריאת שמא בכונה מרובה, סיים פרשה ראשונה, וכבר סיים פרשה שניה, והתחיל פרשת ציצית, וכבר סיימה ושוב התחיל לקרוא קריאת שמע פעם נוספת, ואותו שודד דרכים עומד נשען על העגלה מבלי ניע.

נתיישב לו החסיד בדעתו, מה לך נרדם? קום וברח. אמנם מרוב הפחד לא נשמעו לו רגליו, והנה ראה שציפור אחת המעופפת ברקיע עומדת על מצחו של השודד, מיד הבין שהשודד האכזר כבר נפח את רוחו הטמאה, מיד נתאזר אותו חסיד עוז ותעצומות, ניגש לשודד המת, דחפו והשכיבו ארצה, תוך כדי שהוא מחפש את כוס השמירה - כוס הפלאות, והנה הוא רואה שהכוס הקדושה תחובה לשודד בתוך פיו וחונקת את גרונו.

החסיד לא התמהמה, עלה על העגלה, הוריד ממנה סכין, והחל חותך בגרונו של השודד המת, חילץ מגרונו את הכוס, שטפו במים, הודה להשי"ת על ניסיו ורחמיו. אחר כך עלה על העגלה להמשיך למחוז חפצו. לאחר שעלה על עגלתו עלה בדעתו חשש, שמה עוברי דרכים שיראו את הגוי המת, יעלילו עלילות על אחינו בני ישראל. לכן החליט להעלות את המת על עגלתו ולכסותו בעורות, תוך כדי שהוא גומר בדעתו, שבבואו לוורשא יתנהו להחברא קדישא ויאמר להם לקברו במהרה מחוץ לגדר כדי למנוע עלילות על היהודים.

החסיד המשיך בדרכו והגיע לעיר וורשא, בעברו ברחוב העיר שמע את אחד משוטרי העיר עומד ומכריז מטעם ראש השוטרים בעיר וורשא, וכה היתה ההכרזה: יש בסביבות וורשא שודד דרכים גיבור ואכזר, ואלו ואלו סימני ראשו, גופו ושעריו. מי שיצליח להביא אותו חי או מת אל בית החצר שוטרי ווארשא, יקבל פרס מבית המלך בסך שלושים אלף רובל.

הרי לך כוס עץ זה שיהיה לך לשמירה וגם להצלחה מסופר על אחד מחסידיו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א (יומא דהילולא ז' שבט) שהיה מתפרנס במשא ומתן של נרות, שמן ועורות וכדומה, והיה משתדל לקנותם בכפרים בזול, ולמכרם ברווח בערים הגדולות. ובסייעתא דשמיא בעסק זה מצא כדי פרנסתו אבל לא ברווח. כך חלפו שנים מספר, בנתיים גדלו בניו ובנותיו של החסיד, וכמובן שגם הוצאות ביתו גדלו איתם.

יום אחד נתיישב אותו חסיד בדעתו, והחליט לנסות להגדיל את תחום מסחרו, בכל שיקנה כמות גדולה של נרות ועורות, וישכור עגלה גדולה עם שני סוסים בריאים וחזקים, כך שגם הרווח יהיה גדל בכפליים. מכיון שלא היו בידו די מעות, פנה לכמה מידידיו ויהודים טובים אלה הלוא לו סכום מכובד, כדי לקנות מהם נרות ועורות בכפרים בשער הזול, כדי למוכרם מערים הגדולות ביוקר.

כדרכם של חסידים, בעת שגמר בדעתו להגדיל את מסחרו, הקדים ונסע לרבו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א ליטול עצה ולקבל ברכה, לאחר שקרא הצדיק את הקוויטעל והקשיב לדבריו של היהודי החסיד, נטל אחד מכוסות העץ שהיו על שולחנו, הגביהו ונתנו במתנה לחסידו ואמר: הרי לך כוס עץ זה שיהיה לך לשמירה, ולאחר ששהה הרבי מספר רגעים הוסיף ואמר: וגם להצלחה, ופטרו לשלום. החסיד יצא מבית רבו בלי שיבין, למה נתן לו הרבי סגולה לשמירה, אך מכיון שהדבר יצא מפי רבו הק' שבכוס זה יש סגולה לשמירה ולהצלחה, החליט לקחת את הכוס עמו בדרכים ובמסעות.

כאמור לעיל אותו חסיד לוהה מידידיו סכום הגון, סיבב עמו בכפרים וקנה מהם עורות של עיזים וכבשים, וכן חלב לשם עשיית נרות. לאחר שהצליח לקנות כמות גדולה של סחורה, שכר עגלה עם שני סוסים טובים, העמיס עליה את הסחורה, ונסע למחוז חפצו העיר וורשא, במטרה למכור שם את הסחורה ברווח נאה.

על אם הדרך בעודו נוסע עם עגלתו הטעונה בסחורה רבה, קפץ עליו שודד דרכים נורא ואיום, וכהרף עין השליכו מן העגלה, תוך כדי שהוא זועק עליו, יהודי, תאמר מיד היכן החבאת את כספך. אותו חסיד רעד מפחד כעלה נידף, והחל להתחנן לפני אותו שודד דרכים, שלכל הפחות ישבע לו שיקח רק את הכסף, ולא יהרוג אותו. אל תרבה בדיבורים ובעיכובים

משל ונמשל

רק הם יהיו בו המחותנים העיקריים.

משל לפלוני העשיר, שהיה בעל אחוזות רבות והיו לו שדות וכרמים, וכפריים אריסים היו לו שהיו מעבדים אדמותיו ועושים כל מלאכה בשדה ובכרם. לימים עמד להשיא את בנו ורצה להזמין לחתונה את כל עשירי העיר ונכבדיה, לא ידע האיך ינהג, הפך בענין וחשב מה לעשות, אם יעמוד ויזמין למשתה הנישואין יחד עם נכבדי העיר גם את הכפריים האריסים, סופו שיתבזה בעיני האורחים הנכבדים, כי הכפריים בודאי שישתו לשכרה וישתוללו ועלולים להגיע למעשים לא ראויים ולמהלומות, לבסוף החליט שיזמין את הכפריים יום אחד לפני החופה, יכבדם בכל מיני מאכל ומשקה ויצא ידי חובה כלפיהם, וכן עשה, יום אחד לפני היום שנקבע לחופה, כינס את כל הכפריים העובדים בשדותיו, ערך לפנייהם שולחנות מלאים מכל טוב, ואילו את כל נכבדי העיר הזמין רק למחרת. ישבו הכפריים והיטיבו לבם במאכל ובמשתה ושמחו שמחה גדולה. עברו שם בני אדם ותמהו תמיהה גדולה, הכיצד? כמה משונות הן הליכותיו של עשיר זה, לכפריים הפשוטים הללו הוא חולק כבוד יותר מאשר לבני העיר המכובדים, שכן הקדים והזמין אותם לחתונה לפני האורחים נשואי הפנים, וערך לפנייהם שולחנות מלאים כל טוב. ברם האנשים החכמים המבינים טעמו של דבר, יודעים כי כל כוונתו של העשיר לא היתה אלא להיפטר מן האורחים הפשוטים, לתת להם את חלקם ולדאוג שלא יהיו בעת השמחה הגדולה, כדי שביום החתונה ממש יוכל ליטב בסעודה רק עם האורחים המכובדים ונשואי הפנים, ולשמוח עמהם שמחת אמת יחד עם החתן והכלה והמחותנים.

והנמשל: כך אנו רואים בעולם הזה, כיצד רשעים מתענגים על כל טוב, אוכלים ושותים ושמחים ורואים עולמם בחייהם, ואילו צדיקים מתענים בעוני ובחוסר כל, והדבר תמוה בעינינו עד מאוד, אולם לאמיתו של דבר אין כאן אלא כענין הכפריים הללו המקבלים את חלקם יום אחד קודם, ואילו ליום השמחה האמיתית יהיו מוזמנים רק הצדיקים ורק הם יהיו בו המחותנים העיקריים.

(בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

אותו חסיד עומד ומשתאה לדעת ההצליח ה' דרכו, ומיד הריץ את סוסיו ועגלתו לעבר חצר שוטרי וורשא. כיון שהגיע למקום עמד שם שומר הפתח אשר שאל למבוקשו. השיב לו היהודי, בעגלתי מונחת גוויתו של שודד הדרכים שאתם מחפשים, ובאתי הנה כדי לתת לכם אותו ולקבל את פרס המלך בסך שלושים אלף רובל. צחק עליו שומר הפתח ואמר לו, הלא אותו שודד דרכים גיבור עצום הוא, וכל שוטרי העיר אינם יכולים נגדו, והכיצד יהודי זקן שכמותך הצליח להרוגו ולהביאו הנה. ולא הניח לו להיכנס לחצר שוטרי העיר. היהודי החסיד שכבר נוכח לדעת שברכתו וכוס הפלאים של רבו הצילו אותו ממוות בטוח, ועכשיו הוא רואה כיצד ברכתו של רבו "גם להצלחה" עומדת גם להתגשם כאשר הוא עומד לקבל סכום גדול. לא זו ממקומו, והחל זועק בקול גדול שיניחו לו להיכנס ולהיפגש עם ראש השוטרים.

ראש השוטרים ששמע את את הזעקות הבאים משער חצר השוטרים, שלח מיד את אחד ממשרתיו לבדוק מה זה ועל מה הזעקות. תכף כששמע ראש השוטרים שיהודי אחד אומר שאותו שודד דרכים מונח בעגלתו, קפץ ברוב שמחה ויצא לפתח השער, ובעצמו הסיר את עורות הכבשים, והציץ וראה את שודד הדרכים הגיבור מוטל מת בעגלה. מיד הושיט את ידו ליהודי החסיד, והזמין אותו להיכנס ולבוא לחדרו, וציוה למשרתיו שבינתים יעמידו שוטרי כבוד על העגלה. ראש השוטרים כיבד מאד את היהודי, והבטיח לסייע לו ככל יכולתו, מלבד הפרס בסך שלושים אלף רובל, שניתן לו לאלתר.

החסיד הנאמן אף קידש שם שמים כאשר סיפא לראש השוטרים, ולכל השוטרים אשר היו נוכחים במקום, שבזכות ובכוחו של איש האלקים הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, הצליח להתגבר ולנצח את אותו שודד דרכים נורא. כל השוטרים שהיו שם נענו ואמרו גדול שם מכל, אשרי העם שככה לו.

לאחר מכן נפרד היהודי החסיד מראש השוטרים, עלה על העגלה וחזר לשווקי העיר ווארשא, מכר את הסחורה בריווח הגון ויפה, ואף הצליח בעוד משא ומתן בכסף הרב שהיה עמו, והפך לעשיר מופלג, כדברי רבו הקדוש לשמירה... וגם להצלחה.

צ'ין אדם לחברו

ואתה חוזר בתשובה על זה, אין לך מה לדאוג יותר.

השתתף בשמחתו משום כבודו מסופר על רבה של ירושלים הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפעלד זיע"א, שהוזמן פעם לסעודת ברית מילה אצל יהודי כשר ונאמן, מעדת אחינו הספרדים היקרים יוצא עדות המזרח. הרב בירר היטב כמובן איכות טיב כשרות המאכלים, ומשראה שהכל כשורה למהדרין מן המהדרין, השתתף בשמחתו משום כבודו. בצאתו ניגש אליו אדם אחד עז פנים והחל להקניטו: כיצד ניתן בכלל לאכול בסעודת ברית שכזאת? הרי הם מתנהגים בכל דבר כדעת המחבר זיע"א, ואילו אנו פוסקים כדעת הרמ"א זיע"א. ומי יודע אם לא נכשל שם בלא יודעין. ואף משום כבודו של בעל השמחה עדיין אין בכך היתר. כך היה מרבה עליו בדברי קינטור. ענה לו רבי יוסף חיים בחכמתו המפורסמת: דוד המלך ע"ה נעים ומירות ישראל, אומר בספר תהלים (כ"ב ז) "ואנכי תולעת ולא איש", ופירש עדיף לי לאכול תולעת, ולא לאכול איש.

חסד בבית

פעם ספרו להרה"ק בעל ה"בית ישראל מגור" זיע"א בשבחו של אחד מגבאי הצדקה שהוא עוזר להרבה נדכאים ושוברי לב. נענה ה"בית ישראל" ואמר, הכל טוב ויפה, אבל אני רוצה לשמוע אם גם אשתו אומרת כך.

מצוה גדולה למנוע צער מבן תורה מספרים על הרה"ק ה"חזון איש" זיע"א, שהיה תומך בבן תורה עני בשיבת פ"ת, ובכל ר"ח היה מוציא לו תמיכה. פעם אחת בר"ח אחד בחשכת לילה, נזכר החזון"א שלא מסר את התמיכה לאותו בן תורה, הימים ימי מלחמת העולם השנייה, אפילה מוחלטת שררה בדרכים, החזון"א לא סמך על שלוחים למיניהם, אלא הטריח את עצמו ונטלטל באפילה לשיבת פ"ת בלווי האחד מבני משפחתו, כדי למסור במו ידיו את התמיכה לאותו בן תורה, כשהסיבה המרכזית והמניע לכך היה, שמא מצטער אותו בן תורה וחושש שהתמיכה נפסקה, ואין לך מצוה גדולה יותר מלהפיג צערו של בן תורה.

יסורי נפש על פגיעה בזולת

מסופר על הרה"ק רבי חיים מוולוז'ין זיע"א, שפעם אחת פגע ביהודי אחד ורצה לבקש ממנו מחילה, וחיפשו בכל העיר ולא מצאו. והיו לו יסורים גדולים מכך, ובא לפני רבו הגר"א מוילנא זיע"א ושפך ליבו לפניו על גודל הצער שיש לו, מכך שאינו מוצא את האדם שפגע בו. אמר לו הגאון, שאם אדם חפץ באמת שימחלו לו, וחוזר בתשובה מעומק הלב, אז הקב"ה נותן בלב האדם שנפגע למחול לאדם שפגע בו. ולכן, אם אתה רוצה באמת שימחל לך,

תילולא דצדקיא

שבת קודש ו' שבט הרה"ק רבי יצחק מקאליש ב"ר אהרן אריה מפרעמישלאן (ת"ר) הרה"ק רבי חיים צבי ב"ר חנניא יו"ט ליפא (עצי חיים - תרפ"ז)

יום ראשון ז' שבט הרה"ק רבי ישראל חריף מסטאנוס ב"ר שלמה (תלמיד הבעש"ט - תפארת ישראל) הרה"ק רבי דוד מלעלוב ב"ר שלמה-תקע"ג

יום שלישי ט' שבט הרה"ק רבי יוסף יוסקא הלוי מיאסי ב"ר אריה לייב מוואלטשיסק (תקס"ז) רבי ישראל יעקב מבילקאמין ב"ר מנחם מענדל מרימינוב (תקפ"ז) הרה"ק רבי ראובן הלוי ב"ר יעקב הורוויץ מדוארנאווצא (דודאים בשדה - תקפ"ט)

יום רביעי י' שבט הגה"ק רבי מאיר קאצינעלבויוגן ב"ר יצחק (מהר"ם פדווא - שבי"ה) הרה"ק רבי שלום מורחי דידיע שרעבי (סידור הרש"ש - תקמ"ב) הרה"ק רבי יוסף יצחק הרי"צ מלויבאוויטש ב"ר שלום דובער (תש"י)

יום חמישי י"א שבט רבי יהודה צבי הכהן מסאמבור ב"ר אורי מסאמבור (תרע"ט)

יום שישי י"ב שבט הרה"ק רבי דוד יהודה לייב מקאזאטין ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תר"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א פת"ס "גם אני אודך" רפורם יוסף הדר"ס על המערים.

המפסיק ממשנתו (ט"ו)

א) אמרו לו שנראה הקשת בחוץ, אין לו להפסיק מלימודו ולצאת החוצה. (מקור חיים, לבעל החוות יאיר, סימן רכ"ט)

ב) אפילו בשעה שהוא עוסק בתורה, צריך לעמוד מפני רבו. (שו"ע יור"ד סימן רמ"ד, סעיף י"א)

ג) צריך לעמוד לפני ספר תורה אפילו בשעה שעוסק בתורה. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב, ס"ק ג')

לע"נ הרה"ח ר' יעקב ישראל ב"ר ישכר בער ז"ל נלב"ע י"ב שבט תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"
הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ ומכל החברות
052-7655-222